

Врз основа на член 22, став 1, точка 7 од Законот за локалната самоуправа („Сл. весник на РМ“ бр.5/02), член 14, став 1 и 2 од Законот за еднакви можности на жените и мажите („Службен весник на РМ,, бр. 6/12, 30/13, 166/14 и 150/15 и Службен весник на РСМ бр.53/21) и член 6, став 1 од Законот за социјална заштита (Сл.весник на РМ-бр.21/06), Советот на Општина Свети Николе на 23 седницата одржана на 21.12.2022 година, донесе

ПРОГРАМА

за еднакви можности на жените и мажите во Општина Свети Николе за 2023 година

I. ВОВЕД

Општина Свети Николе во соработка со Комисија за еднакви можности на мажите и жените при Совет на Општина Свети Николе, Здруженија на граѓани кои работат во сферата на родовата еднаквост, релевантни институции и граѓани/граѓанки изработи Предлог – Програма за еднакви можности за 2023 година опфаќајќи ги приоритетни области на делување, управување со човечки ресурси, социјална заштита, економски развој, човекови права и здравство.

II. ЦЕЛ на Програмата е да го промовира принципот за воспоставување еднакви можности на жените и мажите во сите сфери на јавниот, општествениот и приватниот сектор, кој овозможува остварување на нивните права произлезени од законите на Р.С.Македонија. Општината во соработка со Комисијата има за цел да ја инкорпорира родовата перспектива и еднаквите можности во локалната политика, да ја унапреди состојбата на жените на локално ниво и да ги реализираат стратешките цели на Националната стратегија за родова еднаквост 2021-2026 и на Законот за еднакви можности на жените и мажите.

Главна задача на Општината и Комисијата е да работат на унапредување на состојбата на жените и на обезбедување еднакви можности за мажите и жените на локално ниво преку процесот на изготвување и усвојување на политики, нивно спроведување, мониторинг и евалуација на постигнатите резултати. Како задача е и вклучување на родовиот концепт во процесот на проценување на импликациите од несоодветната вклученост на жените и мажите во секоја планирана акција како во политиките така и во програмите во секоја област.

Воспоставувањето на еднаквите можности е обврска на целото општество и претставува отстранување на пречките за остварување на еднаквост меѓу жените и мажите. Преку промоција на принципот за воспоставување еднакви можности на жените и мажите се влијае на отстранување на нееднаквиот третман на жените и мажите и се воспоставуваат услови за воведување на еднакво учество на жените и мажите во сите сфери на општественото живеење. Во тој контекст постигнувањето на родова рамноправност значи да се работи со мажите и жените во сите сектори, но со

посебен осврт на оние кои ги донесуваат одлуките и кои влијаат на политиките и активностите на локално и на национално ниво.

III. ОБЛАСТИ НА ДЕЛУВАЊЕ

1. Управување со човечки ресурси

Развојот на капацитетите на човечките ресурси на локалната администрација и на членовите на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите е неопходност заради вметнување на родовата компонента во сите локални политики. Преку реализирање на едукативни работилници, обуки, семинари би се зајакнале капацитетите на човечките ресурси во општината и членовите на комисијата и би се подигнала свеста за важноста од учеството на жените во политичкиот и јавниот живот, а посебно во процесите на одлучување. Една од можностите за напредок е да се соработува со Комисијата за еднакви можности во Собранието на Република Северна Македонија и да се соработува со соседни општини и комисиии за еднакви можности поддржувајќи добри примери и практики од општините и комисиите кои покажале извесен напредок по одредено прашање (општина со општина).

2. Социјална заштита

Социјалната заштита како систем на мерки, активности и политики, е насочена кон спречување и надминување на основните социјални ризици на кои е изложен секој човек, за намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост и сопствена заштита. Сè уште во нашето општество се прикажува родова диспропорција во бројот на евидентирани машки и женски корисници на услуги во различни категории. Жените се јасно препознаени како доминантно евидентирани жртви на семејно насилство, носителки на згрижувачки семејства, жртви на трговија со луѓе, лица што сакаат да стапат во брак пред полнолетство, а мажите како лица што злоупотребуваат дрога или други психотропни супстанции, сторители на семејно насилство или сторители на малолетничка деликвенција.

3. Економски развој

Економскиот развој претставува еден од најзначајните фактори и цел во постигнувањето на родовата еднаквост, која во себе содржи повеќе елементи насочени кон: елиминација на разните форми на дискриминација, промовирање на повеќе и подобри работни места за жените, во смисла на број на вработени и квалитет на вработувањето и на крај намалувањето на феминизацијата на сиромаштијата, промовирање на социјално претприемништво како и нудење на помош при регистрирање на жени-земјоделки од руралните средини.

4. Човекови права

Во оваа област општината и Комисијата при општина Свети Николе ќе работи на унапредувањето на женските човекови права и родовата еднаквост, преку

спроведување на кампањи, трибини и други активности, насочени кон подигнување на свеста и знаењето на јавноста за своите фундаментални права, препознавање на дискриминација по основа на пол, со цел воспоставување на еднакви можности и отстранување на сите видови на дискриминација.

5. Здравство

Здравството претставува значајна област во која е неопходно инкорпорирање на родовата компонента. Во оваа област покрај општината ќе се вклучи и Комисијата при Општина Свети Николе кои ќе се залагаат за подобрување на здравјето кај жените преку преземање на активности за подигање на свеста на жените за постоење на превентивни програми, а посебно залагање за имплементирање на програмите за репродуктивното здравје (бесплатни гинеколошки и мамографски прегледи) на локално ниво.

Општина Свети Николе е дел од **мрежа НИКА**. Членови на оваа мрежа се претставнички од: Комисијата за еднакви можности на жените и мажите и координаторката за еднакви можности во општина Свети Николе, Актив на жени на Здружение на пензионери, Организација на жените на општина Свети Николе, Граѓанска иницијатива на жени, ОУ Дом на културата, претставнички на сите основни општински училишта (ООУ „Гоце Делчев“, ООУ „Кирил и Методиј“ и ООУ „Даме Груев“ с.Ерцелија) и претставнички на активите на жените од политичките партии на СДСМ и ВМРО ДПМНЕ. Мрежата НИКА има креирано Правилник за работа, а заради континуирано, квалитетно и структурирано делување и работа на оваа неформална локална група, беше креирана и Програма за работа на мрежа НИКА, во која се дефинирани активностите и акциите кои во наредниот период 2022/2023 г. ќе ги реализира мрежата. Дел од активности на истата предвидени за 2023 година, ќе бидат вклучени како активности во оваа Програма.

АКЦИСКИ ПЛАН ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ОПШТИНА СВЕТИ НИКОЛЕ за 2023 година

ОБЛАСТ	АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕТРАЕЊЕ	ОДГОВОРНИ	ИНДИКАТОРИ	БУЏЕТ на ОПШТИНА
1. УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ	1.1. Спроведување на обуки на советниците на Советот и вработените во Општина Свети Николе	Континуирано 2023г	Координаторка за еднакви можности, НВО и експерти ангажирани од меѓународни и домашни организации	Најмалку 1 обука одржана на тема родова еднаквост и родово одговорно буџетирање; Најмалку 5 лица обучени на тема родова еднаквост и родово одговорно буџетирање; За 20% зголемено знаењето на обучените на темата од обуката.	Нема финансиски импликации
	1.2. Ажурирање и анализа на родово разделена статистика и информации како основа за следење и планирање мерки	Континуирано во текот на 2023г.	Општина, Јавни претпријатија, ЦСР, градинка, здравен дом, училишта, АВРСМ, Дом на култура	Редовно пополнување на воспоставениот систем за прибирање на родово разделени податоци	Нема финансиски импликации
	1.3. Завршување на изработка на стратегија за еднакви можности 2023-2026 Програма X1 konto 425990	јануари – март 2023г.	КЕМ, Координаторка со експерти ангажирани од UN Women	Изготвен 1 стратешки документ	10.000 ден од Општина Дел од финансиските трошоци за

					работилницит е се покриени од страна на UN Women
	1.4. Состаноци со интерсекторска група при Општината	2023	Координаторка и членови на интерсекторска група	Најмалку 5 состаноци организирани; Најмалку 3 програми разгледани од родов аспект и дадени препораки.	Нема финансиски импликации
2. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	2.1. Спроведување на работилници со ученици за препознавање и подигање на свеста за меѓуврсничко насилство кај девојчиња и момчиња од 12 до 18 годишна возраст (bullying) Програма X1 konto 426990	Во текот на 2023г.	КЕМ, Координаторка, мрежа НИКА	Најмалку 4 работилници организирани; Најмалку 40 ученици обучени (ж/м);	10.000 ден
	2.2. Доделување на еднократна парична помош за жени и мажи - жители на општина Свети Николе (социјално загрозени категории)	2023	Комисија при Општина Свети Николе	Најмалку 50 жители (ж/м);	Програма за социјална заштита
	2.3. Доделување на еднократна парична помош на самохрани родители	2023	Комисија при Општина Свети Николе	Најмалку 15 самохрани родители (ж/м);	Програма за социјална заштита

	2.4. Доделување на еднакратна парична помош на лица жртви на семејно насилство	2023	Комисија при Општина Свети Николе	Најмалку 5 жртви на семејно насилство (ж/м);	Програма за социјална заштита
	2.5. Одбележување на 16 дена активизам за борба против родово базирано насилство *Организирање на настани за подигање на свест за родово базирано насилство Програма X1 konto 425920=45.000 konto 425990=15.000	ноември – декември 2023	КЕМ, Координаторка, мрежа НИКА	Најмалку 3 активности организирани;	60.000 ден
	2.6. Надоместок за партиципација на деца – бесплатна партиципација за деца на самохрани родители	2023	Општина Свети Николе, ЈОУДГ „Рахилка Гонева“	Најмалку 2 деца на самохрани родители	Програма за социјална заштита
3. ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	3.1. Спроведување на обуки за локален економско - социјалниот совет	2023	КЕМ, Координаторка и НВО	Најмалку 5 членови на ЛЕСС обучени	Нема финансиски импликации
4. ЧОВЕКОВИ ПРАВА	4.1. Идентификување и јакнење на капацитети на жени (аниматорки) од рурални средини за мобилизација на жени за учество во процеси на одлучување и буџетирање и идентификување на потребите и приоритетите на жените Програма X1 konto 421440=10.000 konto 425920=10.000	Април - Октомври 2023	КЕМ, Координаторка, мрежа НИКА	Најмалку 3 аниматорки од рурални средини Најмалку 3 средби со жените од руралните средини	20.000 ден

	4.2.Поддршка на активности на НВО поврзани со човекови права - „Вклучи се – во родови локални политики 4“	2023	КЕМ, Координаторка и ГИЖ	Најмалку 3 активности организирани	Програма за поддршка на НВО сектор
5. ЗДРАВСТВО	5.1.Спроведување на активности/кампањи по повод месец на борба против рак на дојка и навремена здравствена заштита на жените *15 октомври – организирање на скрининг за жени од рурални средини по повод денот на жените од руралните средини *Трибини за влијание на здравата храна врз женското здравје *Хуманитарни активности Програма X1 konto 425920=20.000 konto 421440=15.000 konto 425990=25.000 konto 423410=20.000	Октомври 2023	КЕМ, Координаторка, мрежа НИКА	Најмалку 2 активности спроведени Најмалку 30 жени опфатени	80.000 ден
	5.2.Поддршка на активности на НВО „Заедно да превенираме и да се бориме против рак на дојката“	2023	КЕМ, Координаторка и ОЖО	Најмалку 2 активности спроведени	Програма за поддршка на НВО сектор
	5.3.Спроведување на активности за зголемување на свесноста за здравствените проблеми кај мажите (рак на простата) Програма X1 konto 425920=5.000 konto 425990=15.000	Ноември 2023	КЕМ, Координаторка и НВО	Најмалку 2 активности спроведени	20.000 ден
	Поддршка на женски ракометен клуб Женски ракометен клуб Овче Поле – Славјански	2023	Општина Свети Николе	Број на активности	Програма за поддршка на

	Универзитет <i>Зајакнување на ракометот како спорт на локално и национално ниво</i>				спорт и млади
--	--	--	--	--	---------------

За реализација на претходно наведените активности, средствата ќе се обезбедат од Општината во износ од 200.000 денари, додека за дополнително финансирање на активностите ќе бидат побарани средства од донатори.

IV. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

За успешна имплементација на Акциониот план за 2023 година, потребно е да се спроведе мониторинг во периодот кој го покрива овој документ, како и евалуација за проценка на успешноста на реализацијата на акциониот план и неговото влијание на еднаквите можности на жените и мажите во општина Свети Николе. Основни методи кои ќе бидат користени во мониторингот и евалуацијата се: Комисијата за еднакви можности на жените и мажите при Советот на Општина Свети Николе и Координаторот за еднакви можности кој го изработи овој документ ќе го следат текот и динамиката на спроведување на Програмата и ќе даваат свои оценки како и предлози за неопходни промени се со цел постигнување на утврдените цели. Следењето и евалуацијата Комисијата за еднакви можности на жените и мажите при Советот на Општина Свети Николе, Координаторот за еднакви можности и Одделение за буџет и буџетска координација ќе ја вршат преку присуство на настани организирани од страна на носителите/имплементаторите на мерките, преку доставените редовни финансиски и наративни извештаи за спроведените мерки и активности. До Секторот за еднакви можности при Министерството за труд и социјална политика од страна на координаторот за еднакви можности на мажите и жените ќе се доставува годишен извештај за имплементација на активностите и реализацијата на целите.

V. Програма влегува во сила со денот на донесување и ќе се објави во „Службен гласник на Општина Свети Николе“ а ќе се применува од 01.01.2023 година.

Бр.0801- 270
21.12.2022 година
Свети Николе

Совет на Општина Свети Николе
Претседател,

Валерија Ивановска